

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: «Управління кредитним портфелем комерційного банку»

Виконавець:

студент ЦЗФН М-5
Меренюк Олена Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент
Ропотан Ірина Валеріївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає в тому, що дослідження проблеми організації управління кредитним портфелем банку, яке реалізується з позиції реальної практики, є необхідним для підвищення ефективності банківської діяльності. Кредитний портфель комерційного банку є одним із найризикованіших напрямків, і найвагоміших компонентів структури відсоткових доходів. Головна мета управління кредитним портфелем комерційного банку полягає в забезпеченні максимальної доходності за певного рівня ризику. Доходність і ризик є основними параметрами, що характеризують якість кредитного портфелю банку.

Мета дослідження є розвиток науково-методичних підходів і розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління кредитним портфелем банку ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

Завдання дослідження:

- описати теоретичні основи управління кредитним портфелем банку;
- дослідити ліквідність банку та якість кредитних портфелів;
- проаналізувати стан і тенденції управління структурою та якістю кредитного портфеля з використанням класичних методів та інструментів на прикладі ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК»;
- запропонувати дії щодо зростання прибутковості кредитних операцій банків, а отже й вдосконалення управління кредитним портфелем;
- обґрунтувати структуру кредитного портфелю банку за критеріями доходності і ліквідності.

Об'єкт дослідження процес управління кредитним портфелем ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

Предмет дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних положень щодо управління кредитним портфелем банку з урахуванням принципів сучасної концепції кредитного ризик-менеджменту

Методи дослідження аналіз, синтез, систематизація та наукова абстракція (при узгодженні термінологічного апарату, дослідженні ризикоутворюючих факторів, методів їх оцінки та регулювання); порівняння (при визначенні переваг і недоліків методів управління кредитним портфелем); системного та структурного аналізу і моделювання (при розробці методики встановлення цільової структури кредитного портфелю банку); графічного, дисперсійного, кореляційного, факторного, стохастичного аналізу.

Інформаційна база дослідження праці вітчизняних та зарубіжних вчених в галузі фінансів, кредитного менеджменту, оцінки ризиків, а також міжнародні та національні стандарти управління кредитним портфелем банку, рекомендації Базеля II з визначення кредитного рейтингу та кредитного ризику, 5 методичні матеріали Національного банку України, спеціальна монографічна і періодична література, інші наукові джерела з даної тематики.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 100 сторінок. Основний зміст викладено на 88 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 18 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **першому розділі** «Управління кредитним портфелем комерційного банку» розглянуто теоретичні аспекти сутності кредитного портфеля, основних видів ризиків, пов'язаних з формуванням кредитного портфеля та політика управління кредитним портфелем банку.

У **другому розділі** «Управління кредитним портфелем комерційного банку» проаналізовано фінансовий менеджмент ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК», управління кредитним ризиком банку та моделювання обсягу кредитного портфеля ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

У третьому розділі «Управління кредитним портфелем комерційного банку» запропоновано шляхи управління проблемними кредитами та удосконалення процесу кредитування ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

1. Кредитний портфель банку - це сукупність кредитів, наданих одним банком на певну дату з метою одержання доходу у вигляді відсотків.

2. Рівень показника якості кредитного портфеля обернено пропорційний рівню кредитного ризику (чим вище якість позички, тим менше ймовірність її неповернення або затримки погашення, і навпаки). Те ж саме ставиться до рівня забезпеченості й прибутковості позички (чим надійніше її забезпечення, і чим більший дохід вона приносить, тим вище якість кредитного портфеля). В процесі дослідження використовуються загальні та спеціальні методи дослідження.

3. Кредитування є найважливішим напрямком здійснюваних банком активних операцій, так як кредитний портфель становить здебільшого від третини до половини сукупного обсягу активів банку. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле та складова частина активів банку, що має свій рівень дохідності та ризику.

4. Кредитний портфель комерційного банку є одним із найризикованіших напрямків і найвагоміших компонентів структури відсоткових доходів. Тому для успішного кредитування - забезпечення повернення наданих позичок та підвищення дохідності кредитних операцій, банки мають впроваджувати ефективну та гнучку систему управління кредитним портфелем.

5. Економіко-правове регулювання управління кредитним портфелем банківських установ зі сторони НБУ відбувається за допомогою економічних нормативів (Н1-Н12) та обов'язковому резервуванню. Порядок формування та використання резервів за кредитними операціями регулюється «Положенням про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків» № 279;

6. ПуАО «КБ«АКОРДБАНК» є універсальним банком, який виконує всі види банківських операцій і надає своїм клієнтам - юридичним та фізичним особам - широкий спектр різноманітних послуг. Основна діяльність Банку полягає у здійсненні комерційної діяльності, торгівлі цінними паперами, проведенні операцій з іноземними валютами, наданні позик та гарантій, залученні вкладів від населення, а також проведенні розрахунково - касових операцій.

7. За аналізований період 2014-2016 рр. чітко виражена тенденція зменшення як активів, так і зобов'язань ПуАО «КБ«АКОРДБАНК»

8. Найбільшу питому вагу в загальних активах ПуАО «КБ«АКОРДБАНК» складають кредити юридичних осіб (45%), а кредити фізичних осіб (44%).

Динаміка, склад та структура активів ПуОА «Акордбанк» відповідає основним принципам і напрямам розвитку банку. Найбільшу питому вагу в структурі зобов'язань банку склали кошти клієнтів (фізичних та юридичних осіб) - 60%. Отже, висока частка коштів клієнтів в структурі зобов'язань ПуОА «Акордбанк» може пояснюватися проведенням маркетингової політики банку щодо залучення нових клієнтів;

9. Дохідність ПуОА «Акордбанк» за кредитними операціями зменшилась у зв'язку з неплатоспроможністю позичальника але слід очікувати, що надалі якість кредитного портфеля банківського сектора буде поліпшуватися в основному за рахунок формування банком резервів ПуАО «КБ«АКОРДБАНК» під негативно класифіковані активи і їх списання.

10. При оцінці основних методів управління кредитним ризиком на рівні портфеля банківських позичок в цілому головним чином виділяється три основні методи:

- лімітування;
- диверсифікація;
- формування резервів.

11. Оскільки оцінка кредитоспроможності є передумовою для одержання позики позичальником і можливості погашення її у встановлені кредитним договором строки, у міжнародній практиці кредитування банківські установи застосовують досить різні системи аналізу кредитоспроможності, що відрізняються складом та кількістю елементів.

12. Ефективним можна назвати тільки таке управління кредитним портфелем банку, коли оцінка його діяльності свідчить про високий рівень доходності при виконанні всіх необхідних нормативів.

13. Зростання прибутковості кредитних операцій банків, а отже й вдосконалення управління кредитним портфелем може здійснюватися за рахунок наступних дій:

- запровадження гнучкої системи встановлення нормативів обов'язкового резервування коштів залежно від строків їх залучення;
- удосконалення системи управління ризиками банку;
- врегулювання в законодавчому порядку питання щодо віднесення комерційними банками на валові витрати коштів, що спрямовуються на формування резервів, створюваних для відшкодування можливих втрат за активними операціями, а також спрощення процедури списання безнадійної заборгованості за кредитами;
- здійснення заходів щодо очищення балансів банків від сумнівних та безнадійних кредитів та нарахованих відсотків за ними;
- удосконалення системи ціноутворення міжбанківських кредитних ресурсів та дотримання реального рівня облікової ставки НБУ;
- поліпшення ліквідності активів банківської системи шляхом: впровадження дієвої системи гарантування вкладів населення; подальшого розвитку ринку міжбанківських ресурсів і створення для банків рівних умов купівлі-продажу вільних ресурсів;
- контроль за відповідністю між строками повернення активів і зобов'язань, що може негативно вплинути на поточну ліквідність або на рівень прибутковості кредитних операцій тощо.

На нашу думку, використання запропонованих напрямків вдосконалення менеджменту кредитного портфелю може надати можливості суттєво підвищити ефективність функціонування ПуАО «КБ«АКОРДБАНК» та активізувати кредитний процес, спрямований на збільшення вкладень у реальний сектор економіки.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Сьогоднішня ситуація в країні зумовлює найбільшу загрозу виникнення проблеми масового неповернення кредитів, нестабільного курсу гривні, внаслідок чого населення починає у надвеликих обсягах переводити свої заощадження в іноземну валюту, що також сприяє посиленню кризових явищ в економіці; неадекватна депозитна політика банків, які на сьогоднішній день пропонують вкладати кошти під завищені відсотки. Все це вказує на необхідність вжиття рішучих та ефективних заходів для зниження кредитних і ринкових ризиків банків та підтримання їх фінансової стійкості, що і зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

2. Дослідження проблеми організації управління кредитним портфелем банку, яке реалізується з позиції реальної практики, є необхідним для підвищення ефективності банківської діяльності. Кредитний портфель комерційного банку є одним із найризикованіших напрямків, і найвагоміших компонентів структури відсоткових доходів. Головна мета управління кредитним портфелем комерційного банку полягає в забезпеченні максимальної доходності за певного рівня ризику. Доходність і ризик є основними параметрами, що характеризують якість кредитного портфелю банку.

АНОТАЦІЯ

Меренюк О.С., «Управління кредитним портфелем комерційного банку»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою «Фінансовий та страховий менеджмент»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління кредитним портфелем ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності кредитного портфеля, основних видів ризиків, пов'язаних з формуванням кредитного портфеля та політика управління кредитним портфелем банку.

Проаналізовано фінансовий менеджмент ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК», управління кредитним ризиком банку та моделювання обсягу кредитного портфеля ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

Запропоновано шляхи управління проблемними кредитами та удосконалення процесу кредитування ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК».

Ключові слова: комерційний банк, кредитний портфель, кредитний процес, кредитні ризики, кредити фізичним та юридичним особам.

ANNOTATION

Merenyuk H.S, «Commercial Bank Credit Portfolio Management»,
thesis for Master degree in specialty
« Finance, Banking and Insurance »
Master's program "Financial financial and insurance management "
Odessa National Economic University
Odessa, 2017

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of managing the loan portfolio of PuJSC "CB" ACORDBANK ".

The paper considers theoretical aspects of the essence of the loan portfolio, the main types of risks associated with the formation of a loan portfolio and the policy of managing the bank's loan portfolio.

The financial management of PuJSC "CB" ACORDBANK ", the credit risk management of the bank and modeling of the volume of the loan portfolio of PuJSC " CB "ACORDBANK" are analyzed.

The ways of managing problem loans and improving the lending process of PuJSC "CB" ACORDBANK "are offered.

Keywords: commercial bank, credit portfolio, credit process, credit risks, credits to physical and juridical persons.